

Kasteel Heukelum (Merckenburg)

Kasteel Heukelum, vanouds genaamd Merckenburg, is gelegen buiten het oude vestingstadje Heukelum op de grens van Gelderland en Zuid-Holland. Het was de roemruchte familie van Arkel die het kasteel liet optrekken kort voor het jaar 1286. Het werd een enorm bouwwerk met torens, een binnenplaats, dubbele gracht en een voorburcht.

Kasteel Heukelum maakt deel uit van een serie van negen burchten die de positie van de familie moesten versterken op de roerige grens tussen Gelre en Holland. Al deze burchten, behalve Heukelum, zijn verdwenen. De meeste kastelen zoals Hagestein en Everstein zijn tijdens de Arkelse oorlog (1401-1412) verwoest. Heukelum is de laatst overgebleven stamburcht van de familie van Arkel. In hun tijd groeide het stadje uit tot een ministaatje met eigen munt, rechtspraak, windrecht, zwanendrift en collatierecht.

Rampjaren 1672 en 1795

Via vererving kwam de heerlijkheid in het bezit van de familie de Thiennes, graven van Rumbeke. In 1672, het rampjaar, trokken de troepen van Lodewijk XIV op naar Holland. Tegengehouden door de waterlinie plunderden en verbrandden de soldaten alle bouwwerken ten zuiden van de linie. Ook Heukelum, inmiddels een verouderde vesting, ontging dit lot niet. Kasteel en stad liepen zware schade op. In 1788 werd na het overlijden van Van der Stel de heerlijkheid verkocht aan de familie van Genneep.

Het waren roerige tijden. Tijdens de omwenteling in 1795 werden de heerlijke rechten afgeschaft en werd van Genneep een 'gewoon' burger. De brief die hij ontving met deze mededeling van het stadsbestuur wordt nog altijd op het huis bewaard. Onderscheidingstekens zoals familiewapens waren niet meer toegestaan in het openbaar na 1795.

Tot 1988 behielden de erfgenamen van Fabricius het eigendom van de heerlijkheid. Een latere bewoner, Baron Rudolph van Heeckeren, wist in de moeilijke periode na de oorlog Heukelum in ere te houden. Dankzij Rudolph kon Heukelum in 1988 in complete toestand door zijn dochter overgedragen worden aan de familie Ruyten, de huidige bezitters van kasteel en landgoed.

